

De werkwijze van het OPDC van het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO

Informatie voor de scholen 2019-2020

Inleiding

Binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO is een Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC) ingericht. Het OPDC is gesitueerd in Drachten.

Het OPDC is een bovenschoolse voorziening van het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO.

Het OPDC heeft drie functies:

- Time-out functie: het tijdelijk opvangen van leerlingen met als doel terugkeer naar de reguliere school
- Terugplaatsingsondersteuning: bij het terugplaatsen van leerlingen is vanuit het OPDC naar de reguliere setting ondersteuning
- Crisisplaatsingen: in zeer uitzonderlijke gevallen kan een leerling zonder de gebruikelijk vastgestelde procedure (via de toewijzingscommissie) geplaatst worden op het OPDC. Voor deze zogenaamde crisisleerlingen heeft het samenwerkingsverband het beleid 'aanpassing functie OPDC voor crisisplaatsingen' vastgesteld.

1. Het primaire proces

Het OPDC is een onderwijsvoorziening. De leerlingen komen op het OPDC vanwege hun specifieke onderwijsondersteuningsvraag. Veel leerlingen hebben daarbij ook vragen aangaande hun gedrag en de situatie thuis (systeemfactoren). Een multidisciplinaire aanpak is daarom veelvuldig aan de orde.

• *Plaatsing op het OPDC*

Het OPDC is bedoeld voor leerlingen voor wie het tijdelijk niet mogelijk is om onderwijs (al dan niet met extra ondersteuning) te volgen op een reguliere school voor voortgezet onderwijs binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO, ook niet met extra ondersteuning. Het gaat dan om leerlingen voor wie gedurende een bepaalde periode een orthopedagogische en ortho-didactische benadering nodig is. De criteria voor toelating van deze leerlingen tot het OPDC zijn vastgesteld door het samenwerkingsverband.

Een leerling kan op het OPDC worden geplaatst, nadat hiervoor een indicatie is afgegeven door het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO. Deze indicatie wordt aangevraagd door de school van de leerling middels Indigo. Het OPDC is niet toegankelijk voor leerlingen die reeds een indicatie voor plaatsing op een school voor cluster 3 of 4 hebben. De leerling op het OPDC blijft ingeschreven staan op de school van herkomst die ook verantwoordelijk blijft voor deze leerling. Daarmee is de samenwerking van het OPDC met de school van herkomst belangrijk.

Ouders/verzorgers kunnen gebruik maken van de mogelijkheid (voorafgaand aan het aanvragen van een indicatie door de school van hun kind) een rondleiding te krijgen op het OPDC waarbij ook een toelichting wordt gegeven op de werkwijze van het OPDC

• *De intake*

Na een positieve beslissing over de plaatsing op het OPDC vindt een intake op het OPDC plaats. De school van herkomst en het OPDC maken hierin afspraken over de voorwaarden voor een succesvolle plaatsing van de leerling op het OPDC. Het gaat hier met name om de gezamenlijke doelen, communicatie en overleg tussen OPDC en school van herkomst, beschikbaar stellen van lesmateriaal en toetsen door de school van herkomst en indien gewenst afspraken over stage en symbiose. De doelen en afspraken worden opgenomen in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) van de leerling.

- *Het kennismakingsgesprek*

Zo snel mogelijk na de intake (uiterlijk binnen 5 werkdagen) is er een kennismakingsgesprek op het OPDC plaats. De school van herkomst nodigt ouders en leerling uit. Desgewenst is de consultant passend onderwijs van het samenwerkingsverband ook aanwezig. Vanuit het OPDC zijn de beoogde mentor en de schoolmaatschappelijk werker aanwezig. De doelen voor plaatsing worden besproken en er wordt oriënterend gekeken naar het portfolio. De ouders krijgen de ouderfolder en informatie over een eventuele reiskostenvergoeding. Afspraken over de drie MDO's en over een huisbezoek worden gemaakt.

- *Het huisbezoek*

In de tweede week na de start van de leerling op het OPDC vindt er een huisbezoek van de mentor en de schoolmaatschappelijk werker plaats. Doelen zijn een nadere onderlinge kennismaking, onderlinge afstemming en ondersteuning in contacten bij eventuele hulp- en ondersteuningsvragen van de ouders. De afspraken komen in het digitaal dossier van de leerling.

- *Het MDO (multidisciplinair overleg)*

Tijdens het traject van de leerling op het OPDC vindt in principe driemaal een MDO plaats. De mentor neemt hierin het initiatief en nodigt alle betrokkenen uit. In elk geval nemen de leerling, zijn/haar ouders, het OPDC en de school van herkomst hieraan deel, eventueel aangevuld met externe deskundigen.

Vanuit het OPDC is altijd de mentor aanwezig met de orthopedagoog of de schoolmaatschappelijk werker.

Na 3 weken is er een start-MDO, waarin de doelen en de aanpak op het OPDC binnen het handelingsdeel van het OPP aan de orde komen. De ouders tekenen formeel na afloop van dit MDO voor de aanpak.

Na 8 weken vindt een evaluatie van de doelen plaats aan de hand voortgang van de leerling in relatie tot de afgesproken aanpak in het handelingsdeel. Ook wordt de mogelijkheid van symbiose verkend.

Na 13 weken is er een eindevaluatie in een MDO en wordt er afscheid genomen van de leerling en de ouders.

De afspraken in de MDO's worden vastgelegd door de mentor en komen in het digitaal dossier van de leerling.

2. Het aanbod en de monitoring op het OPDC

- *Het rooster: de opzet*

Op het OPDC wordt gewerkt met een lesrooster van 08.30 tot 14.45 uur met daarin in totaal 45 minuten pauze. Dit betekent dus 5 uur en 30 minuten les per dag.

Er wordt hoofdzakelijk gewerkt met een rooster van 45 minuten per les. Er is binnen het rooster een goede afwisseling van denk- en doevakken.

Het schooljaar op het OPDC is verdeeld in 3 blokken van 13 weken. De gezamenlijk aangeboden vakken (mens en maatschappij, creatieve vakken, techniek, koken, studievaardigheden, bewegen en sport en sociale vaardigheden) kennen een programma van 13 weken, waarbij het mogelijk is om op elk moment in het programma in te stromen en het gehele programma te doorlopen.

- *Het onderwijsaanbod*

- Het aanbod richt zich op het leren plezier te beleven aan het schoolwerk door:
 - Begeleiding naar succesvol aanleren van schoolwerk en betere resultaten
 - Gericht aanleren van cognitieve schoolse vaardigheden (meta cognitieve vaardigheden);
- Het aanbod richt zich op het trainen van sociale vaardigheden zowel gericht op omgang met medeleerlingen als met docenten die nodig zijn voor succesvol functioneren binnen een school;
- Binnen het aanbod wordt voldoende tijd besteed aan de cognitieve vakken, maar daarnaast er ook voldoende ruimte voor 'doe-vakken';
- Binnen de lessen werken de leerlingen deels aan het eigen lesprogramma van de school van herkomst. Daarnaast is er ruimte voor 'leren van en met elkaar'. Daarvoor zijn een aantal gezamenlijke lessen in het aanbod opgenomen;
- Het aanbod is gestructureerd en voorspelbaar omdat de leerlingen daarbinnen het beste functioneren.

- *Verzuimregistratie*

Omdat sommige leerlingen op het OPDC een verleden van ‘verzuim’ hebben, wordt dagelijks de aanwezigheid van de leerlingen op het OPDC bijgehouden. Er wordt direct contact opgenomen met de ouders of verzorgers als de leerling er niet is. Door de kleinschaligheid en korte lijnen met de ouders komt spijbelen op het OPDC nauwelijks voor. De aanwezigheidsregistratie wordt gedeeld met de school van herkomst die dit verwerkt in het eigen absentiesysteem. Door de kleinschaligheid en de korte lijnen met de ouders komt spijbelen op het OPDC nauwelijks voor.

- *Monitoring*

Er vindt op verschillende manieren monitoring plaats op het OPDC. Allereerst wordt de voortgang van de leerling met betrekking tot de gestelde doelen van de leerling vastgelegd in het OPP van de leerling. Daarnaast wordt (met ingang van het schooljaar 2017-2018) het succes van de terugkeer van de leerling naar de school van herkomst (of andere school) gemonitord.

- *Symbiose*

Er wordt naar gestreefd om te beginnen met de terugkeer naar school van herkomst zodra dat mogelijk is. Hier worden in principe al bij de intake op het OPDC afspraken over gemaakt. Het komt voor dat een leerling stapsgewijs terugkeert naar de school van herkomst. Dit betekent dat de leerling een deel van de week op het OPDC zit en een deel van de week op de school van herkomst. Dit wordt symbiose genoemd. In de symbioseperiode houdt de mentor van het OPDC de regie over de activiteiten van de leerling. Soms worden direct vanaf de start op het OPDC praktijklessen op school gevolgd.

Ook kan een leerling in één keer terugkeren naar de school. Er is dan geen sprake van een symbioseperiode.

- *Vervolg na het OPDC*

Uitgangspunt is dat de leerling teruggaat naar de school van herkomst. Soms wordt tijdens het verblijf op het OPDC duidelijk dat de leerling niet kan terugkeren naar de school van herkomst. In het belang van een leerling kunnen dan andere keuzes gemaakt worden: naar een andere school binnen het samenwerkingsverband met een passender aanbod, naar het speciaal voortgezet onderwijs of naar een hulpverleningstraject. Indien de leerling wordt doorverwezen naar een school voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) wordt door de school van herkomst een toelaatbaarheidsverklaring VSO aangevraagd bij het samenwerkingsverband. De ouders kunnen vervolgens aanmelden bij de VSO-school van eigen keuze.

3. De organisatie

Het OPDC is een voorziening van het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO. Dit betekent dat het samenwerkingsverband het OPDC bekostigt. Dit vindt gedeeltelijk plaats via een plaatsbekostiging door de verwijzende school middels een weekprijs die jaarlijks wordt vastgesteld voor de plaatsing van een leerling. De resterende kosten van het OPDC worden bekostigd door het samenwerkingsverband.

Vervoerskosten leerlingen

Leerlingen die tijdelijk gebruik maken van de OPDC voorziening van het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO in Drachten moeten in sommige gevallen meer kilometers reizen dan naar hun eigen school. Het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO heeft besloten dat leerlingen van het OPDC in specifieke gevallen deze extra vervoerskosten vergoed kunnen krijgen. Het gaat hierbij om leerlingen die 15 kilometer of verder woonachtig zijn van het OPDC. Voor deze leerlingen wordt het reizen met het openbaar vervoer vergoed door het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO.

- *Het team*

Binnen het OPDC wordt gewerkt met een klein vast kernteam en daaromheen wordt flexibel de benodigde extra expertise georganiseerd. Op deze manier kan tegemoet gekomen worden aan fluctuerende leerlingaantallen en veranderende ondersteuningsbehoeften van de groep leerlingen op het OPDC.

Het vaste team van het OPDC bestaat uit docenten en een schoolmaatschappelijk werker.

De directeur van het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO is eindverantwoordelijk voor de gang van zaken op het OPDC.

De docenten geven onderwijs en begeleiding (primaire proces) en vervullen de mentortaken. Elke leerling heeft een mentor. De mentor is verantwoordelijk voor alle communicatie rondom een leerling. Hij of zij heeft de regierol.

Daarnaast zijn er ter ondersteuning van het primaire proces een schoolmaatschappelijk werker en een orthopedagoog aanwezig binnen het OPDC. Daar waar complexe gedrags-/ontwikkelingsproblematiek aan de orde is, kan ervoor gekozen worden dat de orthopedagoog de contacten met de hulpverlening heeft. Waar opvoedings-/systeemproblematiek speelt kan de schoolmaatschappelijk werker de rechtstreekse contacten met de hulpverlening en het Gebiedsteam hebben. De regie over het proces en de communicatie ligt bij de mentor.

Er is een nauwe samenwerking tussen het team van het OPDC en het consultatieteam van het samenwerkingsverband. Het consultatieteam ondersteunt de scholen binnen het samenwerkingsverband bij het vormgeven van passende onderwijsarrangementen voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. Ook bij symbiosetrajecten kunnen de consultants een rol vervullen ten dienste van de school en/of het OPDC. Dit betekent dat na de uitplaatsing van een leerling vanuit het OPDC naar een school, de school zich kan laten ondersteunen door een lid van het consultatieteam.

- *Tevredenheid*

Als een leerling het OPDC verlaat wordt een tevredenheidsenquête uitgezet bij de leerling en de ouders/verzorgers van de leerling. Daarnaast wordt tweejaarlijkse een tevredenheidsenquête uitgezet onder de scholen van het samenwerkingsverband waarin vragen zijn opgenomen over het OPDC. Op deze manier ontvangt het OPDC feedback op haar functioneren; deze feedback wordt gebruikt om de dienstverlening te verbeteren.

Als een ouder een klacht heeft over de begeleiding door het OPDC, over een medewerker van het OPDC o.i.d. kan deze gebruik maken van de klachtenprocedure van het samenwerkingsverband. Deze klachtenregeling staat op de website van het samenwerkingsverband.